

ECloga

ECCE HOMO

2010. MÁJUS 8.

EÖTVÖS COLLEGIUM DIÁKÚJSÁG I./1.

Impresszum

ECLOGA 2010. május 8.

Kiadja az Eötvös Collegium Diákbizottsága

Főszerkesztő: Markó Anita

Szerkesztők: Hercsel Adél, Vasil Minchev, Barta Tamás, Körtesi Márton,
Kovács Györgyi, Machó Zsófia, Sándor Júlia, Szilvay Máté

Tördelőszerkesztő: Szijjártó Beáta

Design: Tóth Olivér István

Szerkesztőség: 1118 Budapest, Ménesi út 11-13.

ecce.collegium@gmail.com

A szerelem diadala

nyílt próba a Katona József Színházban

Amikor először meghallottam, hogy Ascher Tamás *A szerelem diadala* címmel rendez előadást ebben az évadban a Katona József Színházban, kicsit megijedtem. Mi jót ígérhet egy ilyen cím? Ha nem Ascher neve szerepelt volna e mellett a cím mellett, talán itt véget is ért volna rövid ismeretségem a tervben levő előadással. De az ő neve állt ott, én pedig örömmel hagytam magam meggyőzni. A színház világnapján a 2010. április 23-án bemutatásra kerülő darab nyilvános próbáján jártam.

A nyílt próba elnevezés persze már önmagában is ellentmondásos. Ki látott már olyat, hogy egy próbán százötven-kétszáz néző ül a nézőtérben? A készülő előadás színészei bizonyára nem sokszor, ahogy ezt Ascher is gyorsan előrebozsátja. A rendező viszont kellő rutinnal kezeli a helyzetet, mesél a nézőknek, instruálja a színészeket, majd körülbelül másfél óra elteltével és az első felvonás végeztével búcsút vesz tőlünk, hogy a próba valóban próbává váljon a nyílt jelző elvesztésével.

Amikor először szemügyre vesszük a színpadot, megállapítjuk, hogy szekrényeknek tűnő dolgok állnak az oldalai mentén, valahol hátul két nagy létrával. Ascher már meséli is, hogy bármennyire is hihetetlen, ebből egy üvegház lesz az előadásra, világos háttérrel, négy kisebb tóval, baloldalt száraz venyigékkal, a jobb falon pedig surranó gyíkokkal. Ez utóbbi ötlet különösen népszerű a közönség körében, hisszük is, meg nem is. Ascher szerint majd mágnessel huzigálják a bádoggal túloldalán a gyíkokat – meglátjuk.

Az egyébként dacosan nem politizáló előadás Pierre de Marivaux eredetileg három felvonásból álló vígjátékából készül, Ascher pedig elmeséli, hogy szünet nélkül fogják játszani, és hogy a három felvonás három különböző napszakban játszódik, kezdve a kora reggel gőzölgő tavacskaival, folytatva egy olyan dél körüli napszakkal, ahol a legnagyobb kavargásban süt majd ki legfényesebben a nap, és végül eljutva az esti záróképig, ahol az üvegházon túl, valahol a kertben fáklyák gyúlnak ki, jelezve, hogy minden probléma megoldódott.

Egyelőre azonban maradjuk az első jelenetnél. Dankó István mint Arlekin, a szolga bemászik egy leginkább bádoghordónak tűnő valamibe, Jordán Adél és Pálmai Anna pedig jelzésszerűen férfinak öltözve megmásszák az egyik nem túl bizalomgerjesztő létrát, hogy Leonidaként és Korinaként az egyelőre szintén csak jelzésszerű tetőről lopózzanak be Hermokratész filozófus üvegházként megjelenő kertjébe. Ascher közben magyarázza a helyzetet, és megtudjuk, hogy Leonida egy fiatal királynő, aki beleszeret a Hermokratész szárnyai alatt nevelkedő ifjú Agiszba (aki melleleg a jog szerinti uralkodó), és szolgálójával férfiruhát öltve a filozófus tanítványává kíván szegődni, hogy titkon közelebb kerüljön szerelméhez.

Ascher szerint Leonidáék majd a dramaturgi szobából egy csapóajtón keresztül fognak érkezni az elzárt birodalomba, mit sem tudván a hordóban fürdőző Arlekinről. Leonida és Korina párbeszédében meghallgatjuk Agisz családjának kusza történetét, amit Leonida kisebb-nagyobb virágcserepek tologatásával demonstrál is, a végén pedig előkerül Agisz figurája, mint egy alma, amit Leonida kellő pillanatban rágcsálni kezd, majd szintén kellő pillanatban elhajít. Ascher egyszemélyes hangaláfestésként felszálló madarak hangját utánozza, majd letorkollja az ehhez képest a hordóból későn felbukkanó Dankó-Arlekit. Dankó azzal védekezik, hogy neki Ascher vijjogása nem volt elég egyértelmű, sőt, épp annyira volt madárhang, mint Ascher korábbi kísérletei a visszhang utánzására. Egyszóval roppant jól szórakozunk.

Nemsokára előkerül a friss Kossuth-díjas Bezerédi Zoltán is Szairész, a mogorva, beszélő nevű kertész alakjában, és Mészáros Béla Agisz szerepében, a próba pedig egyre jobban pörög. Egyes mozzanatok hihetetlenül begyakorlottnak tűnnek, másokat többször is újrakezdenek a színészek: felugrani a másik hátára primán megy, egy arrébbhúzódat vagy baráti kézfogást még gyakorolni kell.

Hamarosan színre lép Hermokratész húgának szerepében Szirtes Ági és végül Hermokratész szerepében Máté Gábor is. Ascher közben elmeséli Agiszról és Hermokratésről, hogy épp honnan jönnek, és a mindennapiság kis eszközei, mint egy pohár tej vagy egy újság már biztos pontokként állnak az előadásban.

Persze a sorban megérkező különböző szereplők mind más és más viszonyba kerülnek Leonidával, aki hol férfiként, hol lebukva, nőként a bizalmukba kíván férkőzni. Végül a legtöbb szereplő vonzódást érez iránta, kivéve Agisz, aki jó barátként tekint rá.

Az első felvonás végére tehát jócskán van mit kibogozni de van még mit összegabalyítani is. Hogy mindez hogy fog történni? Az előadásból hamarosan kiderül!

Sándor Júlia

„A pokol térélmény”

De Sade márki a Bárka Színházban

Nézőtér helyett forgószékek... Színház helyett örültekháza... Prüdéria helyett provokáció... Feloldozás helyett kárhozat... De Sade márki. Pontosabban? Megbotránkozás, szadizmus, erotómánia, pornográfia, grafománia, őrület, véglelesség, libertánia... mindezt kegyetlen őszinteséggel és őszinte kegyetlenséggel. Még mindig rébuszos lenne a fejtegetés? Miért is lengi körül ezt a nevet suttogott kárhoztatás? A márki valamikor a 18. század végén élt, és ugyanúgy közveszélyesnek ítélték a 20. század közepén, mint saját korában. Írásai (pl. Szodoma százhusz napja, Justine) és ő maga is a Zárt Osztályon végezte. Míg előbbieket a könyvtárakban zárták el, Sade-ot a párizsi Charenton bolondokházában. Ám egyik sem tudta megakadályozni az életmű terjedését...

Most pedig, mikor javában taposunk a 21. századot, ugyanúgy elénk kerül. Még mindig meghökkent, vagy csak hideg nyugalommal nyugtázzuk, hogy persze-persze ilyen is van, de mi kívülről vagyunk, csak nézők... A helyzet viszont az, hogy nem kívül, hanem belül vagyunk. Akár elismerjük, akár nem... Merthogy az előadás elkezdődik, és mi is belépünk. A teremben forgószékek: ülj, ahova tetszik. Minden köröttünk játszódik, a pokol térélmény. Az események pedig kényszerpályára állítottak. Ezzel addig nincs is baj, amíg mindenki a magáén mozog, valamiféle nem normális, de mégis nyugalmi helyzetben. Sade márki (Mucsi Zoltán) elfogadja Charentont és kényelmes bezártságát, már nem üvöltözik, nincsenek rohamai, nem veszélyes sem önmagára, sem másokra. Csak írni akar – és az abbé (Telekes Péter) ezt természetesen engedi, miközben nem kívánja elolvasni az elkészült műveket. Él és élni hagy. Harmonikus, nemde? Amit nem tudunk, az nem fáj: a márki ír, az abbé nem olvas.